

Leplezett küluralom és szocialista közgazdaság

A tervezett vizsgálat abból indul ki, hogy az 1956-os magyar forradalomnak egyik oka azok a visszasságok voltak, amelyek végző sorban a Szovjetunióhoz való viszonyra vezethetők vissza. Ebből egyetlen vonást kívánunk itt kiemelni, a belkormányzatnak azt a válfaját, amelyet "leplezett küluralom"-nak fogunk nevezni.

Mindkét szó, a melléknév is, a főnév is, első hallásra téves benyomást kelthetne. A leplezés nem gyávaságból, hiúságból vagy önzésből, hanem végső soron a szovjethatalom iránti loyaltásból fakadt, amely mindenkor kész vakon határtalan felelősség vállalására az ügy érdekében, *beleértve a függetlenség elutasítását.*

Küluralom említésénél ^{partij} közelfakvó gazdasági kizsákmányolásra gondolni, vagy az ország függetlenségének a rovására menő egyéb beavatkozásra, avagy ^a szuverenitási jogok más megsértésére. Nem elsősorban erről van szó. Inkább arról, hogy az ország kormányzása nem a saját kormányának, hanem más kormányának az igazgató erejétől függ. Leplezett küluralom tehát csak olyan ^(szűz talajtörés) körülmények között képzelhető, amelyek ezt az ország létére alapvető ^{helyzet} tényre nem engedik a belhatalom gyakorlásának feltételeként nyíltan kimondani. ^{A kivételkérdések szigorú.} Vég tehát a belkormány meggyőződéséből ^{szé} válik a külkormány által szabott feladatokat bármilyen legyenek is azok, nem képes a feladatoknak az igazolásában a saját népe előtt olyan érveléssel élni, amely elsősorban a saját lakosságának az érdekeire hivatkozhatnék. Ez azonban pótolhatatlan kelleke ^{barimog} politikailag megalapozott kormányzásnak. Állatok megadása elkerülhetetlen, amelyek nemcsak hogy nem meggyőzők, hanem gyanut kelthetnek a kormányzók jóhiszeműsége felől. Bajok esetén kifogásokra szorul a kormány, esetleg a közismert tények elhallgatására vagy elferdítésére, és ha ez ellen kritika támad, terrorhoz

kell fordulnia.

A párt és a lakosság között új támad. A kölcsönös bizalmatlanság állapota következik be. A szakadék áthidalhatatlan, mert a belkormányzat maga is ^{csak} csak sejtíti a vezérdöntések értelmét, amelyek kívülről jönnek. Külső objektív szükségességek, külső hatalmi szférák körzetei szerepelnek, ^{amint} frakcionális és hatalmi harcok, amelyeknek a valódi képe talán még a külállamban magában sem tekinthető át. A vezérdöntésektől függően (vagy akár azoktól függetlenül is) ^{kívül} vonalváltozások esnek meg, amelyeknek a belső végrehajtása látszólag értelmetlen (és mindenképpen ~~antik~~ érthetetlen) önkény benyomását ^{kelti} kelti a lakosságban. Döntő, hogy valódi átértése a változó helyzeteknek ^{meg} a belkormányzat körén belül ~~híncsen~~, aminek folytán az intézkedések hibbant tétovazása és erőszakos összevisszasága nem magyarázható ^{meg} a lakosságnak, mert már a ~~másodfokú belkormányzat~~ ^{elsőfokú} maga sem ismeri a dolgok okait, és semmiesetre sem tekintheti át a részletek összefüggését. Nem túlzás azt mondani hogy a lakosság bizalmatlansága olyasféle fásultságra vezet, amely elfogadhatónak találja azt a szélsőséges magyarázatot, hogy a kormányzók nemcsak hozzá nem értők és tehetetlenek, hanem legalább is időnként ~~hibbantak~~ hibbantak. ~~Egyen állapotok között~~ ^{marad.} A hatóságok számára csak egy út ~~van~~ a hatalmi eszközök és a tekintély túlcsigázása. Alap-tény, hogy a hatóságok tehetetlenségük valódi okát mindenáron titkolni kénytelenek, t.i., hogy ők maguk sem tudják, miért és pontosan mi célból is intézkednek éppen így és hogy mi-~~le~~ bajok elhárítása indokolja a közvetlen ténykedésüket. Kerülik a népet, mert nem tudják a választ a kérdéseikre.

~~A gazdaság belső logikája számos kényeztetőhelyzetet teremt amely fellebbezhetetlen.~~

A "leplezett küluralom" jelensége elsősorban politikai, vagyis a hatalom keletkezésének és gyakorlásának a körébe tartozik. Piaci gazdaságban a közrendszerint nem érinti közvetlenül a gazdasági életet és annak mindennapi fokozatát (a háziasszonyt és a kereső férfit.) Ez egy szocialista típusú gazdaságban másképpen van. Ennek a gazdaságnak lételeme és mozgatója a központi hatalom és annak függvényei. Ezért van itt dolgunk sajátlagos ^{okoz} jelenséggel. Mert leplezett küluralom olyan szervezeti és működési fogyatékoságokat okoz a hatalom szervezetében és gyakorlásában, amelyek másfélék mint amiket akár a küluralom, akár a leplezés egymagukban okoznak külön-külön. Ezzel a politikai tudományok egy kevésbé kikutatott területére lépünk. Még a küluralom kérdését az alkotmányosság címe alatt a XVIII.ik és XIX.ik század, a kolonializmus címe alatt ^{való} a XX. század irodalma népszerűsítette. "leplezett" formájában ahogy azt itt

értjük, ezideig ismeretlen volt.

Az itt indítványozott vizsgálat azonban szűkebb körzetű. Csak a gazdaságra vonatkozó kihatásokra terjed ki. Nem kutatja a nemzeti élet általános vonatkozásaira való kihatást és kizárólag egy szocialista típusú gazdaság esetében keresi a leplezett küluralom káros következményeit. Tehát nem a szocialista gazdaság problémája van a szőnyegen. Ehhez csak úgy juthatunk el, ha az esetleges bonyodalmaktól eltekintünk. Magyarországon ilyen bonyodalmak elsősorban abból származtak, amit leplezett küluralomnak neveztünk. A jelen vizsgálat előmunkálat tehát a magyar tapasztalatok szocialista kiértékelése szempontjából.